

Stockholm den 15 maj 2026

Förvaltningsrätten i Karlstad
forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
Översänds endast per e-post

Mål nr 1812-26, Linn Gustafsson ./.

Transportstyrelsen, angående körkort och körkortstillstånd

Linn Gustafsson kompletterar härmed sitt tidigare ingivna överklagande (aktbilaga 1).

1 YRKANDEN

- 1.1 Linn Gustafsson yrkar att förvaltningsrätten, med ändring av Transportstyrelsens beslut den 26 mars 2026 i ärende TSTRKK 2026/254147, upphäver Transportstyrelsens beslut från den 8 juli 2024 i ärende TSTRKK 2024/308140 och 2024/742190, varigenom Linn Gustafssons körkort återkallades och hennes ansökan om körkortstillstånd avslogs.

2 VAD MÅLET HANDLAR OM

- 2.1 Målet handlar om Transportstyrelsens numera upphävda regler och rutiner kring så kallade PEth-tester och körkortsåterkallelser. Frågan i målet gäller förutsättningarna för omprövning av ett sådant beslut, sedan det står klart att reglerna och rutinerna var felaktiga.

- 2.2 Den 8 juli 2024 beslutade Transportstyrelsen att återkalla Linn Gustafssons körkort och att avslå hennes ansökan om utökat körkortstillstånd för C-körkort (nedan ”Återkallelsebeslutet”).
- 2.3 Som skäl för beslutet angav Transportstyrelsen att Linn Gustafsson vid ett fåtal provtagningstillfällen uppvisat så kallade PEth-värden i blodet som översteg 0,30 µmol/L. Myndigheten menade att Linn Gustafsson därför skulle anses ha ett alkoholbruk som inte var tillfälligt och som ur medicinsk synpunkt var skadligt – vilket enligt myndighetens dåvarande föreskrifter och rutiner ansågs utgöra grund för körkortsåterkallelse enligt 5 kap. 3 § 7 körkortslagen (1998:488).
- 2.4 Som en konsekvens av Transportstyrelsens beslut förlorade Linn Gustafsson – förutom sitt körkort – även sitt jobb som sjuksköterska på ambulansenheten i Karlstad, där körkort är ett krav. Hon omplacerades i stället till en annan tjänst på sjukhuset, där hon är kvar än i dag.
- 2.5 De skäl som Transportstyrelsen angav som grund för sitt beslut har i tiden därefter – både av domstol och av myndigheten själv – konstaterats vara sådana att de inte kan motivera körkortsåterkallelse eller avslag på en ansökan om körkortstillstånd. Den 26 juni 2025 bedömde Kammarrätten i Stockholm att endast ett par förhöjda PEth-värden inte gav tillräckligt stöd för bedömningen att en person hade ett alkoholbruk som inte var tillfälligt och som ur medicinsk synpunkt var skadligt (mål nr 1089-25, bilaga 2 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4). Den 27 oktober 2025 konstaterade Transportstyrelsen att det därutöver saknats vetenskapligt stöd för att ett sådant alkoholbruk i sig utgör en trafiksäkerhetsrisk (se

s. 7–9 i Transportstyrelsens konsekvensutredning, TSF 2025-97, bilaga 3 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4). Som en konsekvens beslutade myndigheten att ändra sina föreskrifter på så sätt att alkoholmissbruk och alkoholbruk som inte är tillfälligt och som ur medicinsk synpunkt är skadligt inte längre kan innebära hinder mot körkortsinnehav. De nya föreskrifterna trädde i kraft den 15 januari 2026.

- 2.6 Till följd av Transportstyrelsens eget avståndstagande från de regler och rutiner som hade legat till grund för Återkallelsebeslutet i hennes fall, begärde Linn Gustafsson den 10 mars 2026 att Transportstyrelsen skulle ompröva och upphäva Återkallelsebeslutet.
- 2.7 Transportstyrelsen har dock, genom det överklagade beslutet den 26 mars 2026, avslagit Linn Gustafssons begäran (nedan ”Omprövningsbeslutet”).
- 2.8 Som grund för Omprövningsbeslutet har Transportstyrelsen angett två skäl: *dels* att Återkallelsebeslutet var fattat utifrån de regler, den tillämpning och de rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet, *dels* att Linn Gustafsson har överklagat Återkallelsebeslutet och att beslutet blivit föremål för ett lagakraftvunnet domstolsavgörande.
- 2.9 Frågan i målet är alltså om de skäl som Transportstyrelsen angett för Omprövningsbeslutet innebär hinder mot omprövning enligt 38 § förvaltningslagen, eller om Återkallelsebeslutet rätteligen ska omprövas och upphävas.

- 2.10 Linn Gustafsson gör gällande att de av Transportstyrelsen angivna skälen *inte* hindrar en omprövning av Återkallelsebeslutet.
- 2.11 Att de underliggande reglerna och rutinerna har ändrats sedan Återkallelsebeslutet meddelades är någonting som enligt praxis, i det här fallet, talar *för* att Återkallelsebeslutet ska omprövas och upphävas. Ändringarna har dessutom skett mot bakgrund av att de tillämpade reglerna och rutinerna har bedömts vara oförenliga med överordnade lagkrav. Situationen skiljer sig därmed från normalfallet, i vilket senare tillkomna regeländringar i sig inte motiverar omprövning av tidigare beslut. Att Återkallelsebeslutet redan prövats i ett tidigare lagakraftvunnet domstolsavgörande hindrar heller inte att beslutet omprövas, sedan det blivit känt att beslutet fattats på grundval av regler och rutiner som varit felaktiga och oförenliga med överordnade lagkrav. Det finns inga regler om rättskraft som hindrar att beslutet omprövas, och Linn Gustafsson får dessutom anses ha ett starkt intresse av att det felaktiga beslutet – som *dels* berör hennes medicinska förhållanden, *dels* är mycket stigmatiserande för henne, genom att hon i beslutet pekats ut som missbrukare av en svensk myndighet – upphävs.
- 2.12 Linn Gustafssons uppfattning är att Återkallelsebeslutet är uppenbart felaktigt i väsentligt hänseende, och att Transportstyrelsen därför borde ha bifallit hennes omprövningsbegäran och upphävt Återkallelsebeslutet. Omprövningsbeslutet bör därför ändras på så sätt att Återkallelsebeslutet upphävs.

3 BAKGRUND

3.1 Transportstyrelsen beslutade att återkalla Linn Gustafssons körkort och avslå hennes ansökan om utökad behörighet enbart på grund av enstaka förhöjda PEth-värden

3.1.1 Linn Gustafsson är 29 år gammal och utbildad till sjuksköterska. Hösten 2023 anställdes hon vid ambulansenheten på sjukhuset i Karlstad. I samband med nyanställningen fick hon lämna blodprov och genomgå så kallade PEth-tester, som mäter förekomsten av alkoholmarkörer i blodet.

3.1.2 Efter att ha fått ett utslag som indikerade förhöjda PEth-värden i blodet (överstigande 0,30 $\mu\text{mol/L}$) fick Linn Gustafsson genomgå ett stort antal uppföljande blodprover under de efterföljande månaderna. Några enstaka prover, huvudsakligen tagna i samband med helger och semester, kom då att visa förhöjda PEth-värden. Samtliga övriga tester visade resultat inom normalspannet.

3.1.3 Provsvaren rapporterades in till Transportstyrelsen i samband med att Linn Gustafsson i mars 2024 ansökte om körkortstillstånd för högre behörigheter, så kallat C-körkort för tung lastbil (ambulans). Till ansökan bifogade Linn Gustafsson bland annat ett utlåtande från en undersökande specialistläkare som intygade att det utifrån analyssvaren, kompletterande undersökningar och övriga kända omständigheter, *inte* kunde anses föreligga medicinska hinder mot körkortsinnehav.

3.1.4 Den 8 juli 2024 beslutade dock Transportstyrelsen att avslå Linn Gustafssons ansökan om C-körkort. Transportstyrelsen beslutade även att återkalla Linn Gustafssons befintliga körkort med

omedelbar verkan (se Återkallelsebeslutet, bilaga 1 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4).

- 3.1.5 I Återkallelsebeslutet angav Transportstyrelsen att Linn Gustafsson inte uppfyllde de medicinska kraven för körkort och körkortstillstånd enligt 5 kap. 3 § 7 samt 3 kap. 2 § körkortslagen, eftersom hon bedömdes ha ett ”alkoholbruk som inte är tillfälligt och som ur medicinsk synpunkt är skadligt” – vilket enligt myndigheten var att jämföras med ett ”alkoholmissbruk”. (Jfr Transportstyrelsens PM Alkoholmarkörer vid bedömning i körkortsärenden, bilaga 5 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4, och 12 kap. 3 och 7 § i TSFS 2010:125, i dess dåvarande lydelse).
- 3.1.6 Transportstyrelsens bedömning – som alltså inte överensstämde med den bedömning som Linn Gustafssons undersökande läkare gjort – grundade sig enbart på förekomsten av de förhöjda PEth-värdena.
- 3.1.7 Linn Gustafsson överklagade Transportstyrelsens beslut till Förvaltningsrätten i Karlstad, som i februari 2025 avslög överklagandet. I avgörandet uttalade förvaltningsrätten att den var bunden av Transportstyrelsens vid tiden gällande föreskrifter och ”att rättsläget är sådant att förhöjda PEth-värden ensamma kan läggas till grund för en missbruksdiagnos”. Kammarrätten i Göteborg och Högsta förvaltningsdomstolen beslutade därefter att inte meddela prövningstillstånd i målet.
- 3.1.8 Linn Gustafsson har sedermera fått ett nytt körkort utfärdat. Återkallelsebeslutet – varigenom Transportstyrelsen utpekade henne som alkoholmissbrukare, återkallade hennes körkort, och

avslag hennes ansökan om utökad körkortsbehörighet – har dock aldrig ändrats.

3.2 Transportstyrelsen har ändrat gällande regler, rutiner och rättstillämpning på så sätt att körkort inte längre kan återkallas enbart på grund av enstaka förhöjda PEth-värden

- 3.2.1 Som en följd av Transportstyrelsens beslut i bl.a. Linn Gustafssons fall utbröt under våren 2025 en omfattande nationell debatt om Transportstyrelsens praxis avseende PEth-tester och körkortsåterkallelser. Bland annat kritiserade ett flertal medicinska experter Transportstyrelsens användning av PEth-testerna som ovetenskaplig, och kallade användningen av testerna för att dra in enskildas körkort för en ”medicinsk skandal” (se t.ex. Dagens Medicin den 15 maj 2025, *Läkare om omstritt peth-test: ”Mycket osäkerhet”* och SVT Västernorrland den 14 maj 2025, *Läkare kritisk till hur PEth-test används: ’Skandal’*”).
- 3.2.2 I samband med debatten, i maj 2025, beslutade Transportstyrelsen att ändra sitt arbetssätt vid handläggning av ”ärenden som enbart innehåller ett fåtal PEth-tester”, på så sätt att beslut om återkallelse av körkort enbart på grund av ”PEth-värden” inte längre skulle fattas utan föregående bedömning av en särskild expertgrupp (se Transportstyrelsen, Cirka 40 körkortsåterkallelser under 2024, bilaga 6 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4).
- 3.2.3 Kort därefter, den 26 juni 2025, bedömde Kammarrätten i Stockholm – i ett mål som rörde tillämpningen av Transportstyrelsens praxis avseende körkortsåterkallelser på grund av förhöjda PEth-värden – att endast ett par förhöjda PEth-värden

inte gav tillräckligt stöd för bedömningen att en person hade ett alkoholbruk som inte var tillfälligt och ur medicinsk synpunkt var skadligt. Kammarrätten beslutade därför att upphäva Transportstyrelsens beslut att återkalla klagandens körkort. (Mål nr 1089-25, bilaga 2 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4. Bedömningen har senare bekräftats i flera andra förvaltningsdomstolsavgöranden, se bl.a. Förvaltningsrätten i Växjö's avgörande den 9 januari 2025 i mål nr 2365-25, bilaga 1, där förvaltningsrätten anger att Kammarrätten i Stockholms avgörande ”kastar visst tvivel över tidigare praxis på området”; Förvaltningsrätten i Jönköpings avgörande den 11 juli 2025 i mål nr 1699-25, bilaga 2; och Förvaltningsrätten i Malmö's avgörande den 19 december 2025 i mål nr 15044-25, bilaga 3.)

3.2.4 Som en följd av kammarrättens avgörande valde Transportstyrelsen, den 30 juni 2025, att på nytt ändra sin tillämpning av reglerna på så sätt att ett fåtal förhöjda PEth-värden inte längre ensamt skulle vara tillräckligt för att fatta beslut om att återkalla en enskilds körkort (se Transportstyrelsens PM om alkoholmarkörer vid bedömningar av medicinsk lämplighet för innehav av körkort, bilaga 7 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4). De rutiner och den rättstillämpning som legat till grund för Återkallelsebeslutet i Linn Gustafssons fall upphörde därmed att gälla.

3.2.5 Ytterligare fyra månader senare, den 27 oktober 2025, lade Transportstyrelsen fram ett förslag om att ändra sina föreskrifter och allmänna råd om medicinska krav för innehav av körkort (TSFS 2010:125). Förslaget innebar att diagnosen alkoholmissbruk och ”substansbruk som inte är tillfälligt och som från

medicinsk synpunkt är skadligt” inte längre i sig skulle utgöra hinder mot körkortsinnehav (se Transportstyrelsens konsekvensutredning, bilaga 3 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4).

- 3.2.6 Som skäl för regeländringen angav Transportstyrelsen att det saknats vetenskapligt stöd för att tillstånden i sig påverkar trafiksäkerheten negativt (s. 7–9 i ovan nämnda konsekvensutredning), vilket är en förutsättning för att körkortsåterkallelse ska få ske enligt 5 kap. 3 § 7 körkortslagen:

”När det gäller diagnoserna missbruk, skadligt bruk eller bruk av alkohol som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt har Transportstyrelsen inte funnit vetenskaplig evidens för att dessa tillstånd i sig påverkar trafiksäkerheten negativt.” (s. 7)

”Sammanfattningsvis har Transportstyrelsen inte funnit evidensbaserat vetenskapligt stöd för eller emot att diagnoserna missbruk, skadligt bruk eller bruk av alkohol som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt i sig utgör en trafiksäkerhetsrisk.” (s. 8)

”Transportstyrelsens bedömning är idag att det för tillståndet bruk av substans som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt saknas evidensbaserat vetenskapligt stöd för att ha kvar särkravet.” (s. 9)

- 3.2.7 Transportstyrelsens nya föreskrifter trädde i kraft den 15 januari 2026. Enligt de nu gällande föreskrifterna ska alkoholmissbruk eller ”alkoholbruk som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt” inte längre kunna leda till ett beslut om körkortsåterkallelse. I likhet med vad som gäller i övriga EU-länder ska endast diagnosen ”alkoholberoende” kunna utgöra hinder för körkortsinnehav, och PEth-tester ska därför endast användas av läkarkåren för rapportering till Transportstyrelsen

kopplat till diagnosen ”alkoholberoende”. (Se Transportstyrelsen, Beslut: förändrade regler kring alkohol och körkort, den 8 januari 2026, bilaga 8 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4). Ändringarna gäller utan övergångsbestämmelser.

3.2.8 PEth-tester används alltså numera endast som ett komplement till annan utredning inom hälso- och sjukvården kopplat till diagnosen ”alkoholberoende” – och inte som ensam grund för att fatta beslut om körkortsåterkallelser. (Se Transportstyrelsen, Alkoholmarkörer och körkort, den 15 januari 2026, bilaga 4.)

3.2.9 De regler, de rutiner och den rättstillämpning som låg till grund för Återkallelsebeslutet i Linn Gustafssons fall har alltså fasats ut, *dels* eftersom rutinerna underkänts i domstol, *dels* eftersom de underliggande föreskrifterna upphävts på grund av bristande vetenskapligt stöd, utifrån de krav som ställs upp i körkortslagen.

3.3 Transportstyrelsen har avslagit Linn Gustafssons begäran om att Återkallelsebeslutet ska omprövas och upphävas

3.3.1 Till följd av Transportstyrelsens eget avståndstagande från de regler och rutiner som hade legat till grund för Återkallelsebeslutet i hennes fall, begärde Linn Gustafsson den 10 mars 2026 att Transportstyrelsen skulle ompröva och upphäva Återkallelsebeslutet (se Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4).

3.3.2 Den 26 mars 2026 beslutade dock Transportstyrelsen att avslå Linn Gustafssons begäran (se Omprövningsbeslutet, aktbilaga 3). Som grund för beslutet har Transportstyrelsen angett två skäl: *dels* att Återkallelsebeslutet var fattat utifrån de regler, den tillämpning och de rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet, *dels* att Linn Gustafsson har överklagat Återkallelsebeslutet och

att beslutet blivit föremål för ett lagakraftvunnet domstolsavgörande.

- 3.3.3 Frågan i målet är alltså om de skäl som Transportstyrelsen angett för Omprövningsbeslutet innebär hinder mot omprövning, eller om Återkallelsebeslutet rätteligen ska omprövas och upphävas.

4 RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

- 4.1 Enligt 38 § förvaltningslagen är en myndighet skyldig att ändra ett beslut som den meddelat som första instans om:
1. den anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning, och
  2. beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.
- 4.2 Bestämmelsen är obligatorisk och syftar till att säkerställa rättssäkerhet för den enskilde. Den utgör därmed ett komplement till den fakultativa omprövningsbestämmelsen i 37 § förvaltningslagen.
- 4.3 Med ”uppenbart felaktigt” avses fel som är enkelt för myndigheten att konstatera. Det innebär t.ex. att kravet sällan är uppfyllt om det krävs omfattande kompletterande utredningsåtgärder för att klarlägga om sakförhållandena som beslutet grundar sig på är felaktiga. Kravet att felaktigheten ska avse ett väsentligt hänseende innebär bl.a. att ändring av felaktigheter som rör förhållanden som i praktiken saknar betydelse för utgången i ärendet i många fall kan underlätas även om de är enkla att konstatera. (Se prop. 2016/17:180 s. 330.)

- 4.4 I likhet med 37 § förvaltningslagen kräver inte 38 § förvaltningslagen att nya omständigheter har tillkommit i det enskilda fallet för att en ändring ska ske. I stället har en myndighet en skyldighet att ändra beslutet om det av någon anledning är uppenbart felaktigt i väsentligt hänseende. Den bakomliggande orsaken till att beslutet har blivit uppenbart felaktigt saknar betydelse för tillämpningen av bestämmelsen. (Se prop. 2016/17:180 s. 330.)
- 4.5 Vid omprövning enligt 38 § av beslut om körkortsåterkallelse av medicinska skäl ska, liksom vid överprövning, prövningen utgå från de föreskrifter som gäller vid *prövningstillfället*, och inte de som gällde vid *beslutstillfället*. (Se bl.a. rättsfallen RÅ 85 2:69, RÅ 1984 AB 159 och RÅ 1988 ref 55 samt Å Ståhl m.fl., Trafikkommentarer, kommentaren till 5 kap. 3 § 7 körkortslagen; se vidare nedan). Senare tillkomna föreskrifter kan alltså få betydelse vid omprövning av beslut om körkortsåterkallelse av medicinska skäl.
- 4.6 Av 39 § förvaltningslagen följer vidare att ett beslut inte får omprövas sedan beslutet överklagats till högre instans. Bestämmelsen ger uttryck för en litispensregel, och hindrar således inte att ett beslut omprövas sedan det blivit föremål för ett lagakraftvunnet domstolsavgörande. I en sådan situation gäller i stället vanliga principer om förvaltningsbesluts rättskraft. (Se prop. 2016/17:180 s. 239 f., där det framgår att litispensregeln i 39 § förvaltningslagen enbart hindrar omprövning under pågående domstolsprövning av samma sak; se vidare nedan.)

5 GRUNDER FÖR ÖVERKLAGANDET

5.1 Återkallelsebeslutet är uppenbart felaktigt i väsentligt hänseende och ska därför, med ändring av Omprövningsbeslutet, upphävas

- 5.1.1 Linn Gustafsson gör gällande att Transportstyrelsens beslut att återkalla hennes körkort och avslå hennes begäran om utökat körkortstillstånd enbart på grundval av enstaka PEth-tester – Återkallelsebeslutet – är uppenbart felaktigt i väsentligt hänseende och att det därför ska upphävas. Transportstyrelsens beslut att avslå hennes begäran om omprövning – Omprövningsbeslutet – är därför felaktigt. Skälen för det är följande.
- 5.1.2 Det har, enligt Linn Gustafssons uppfattning, aldrig funnits fog för att, på grundval av enstaka förhöjda PEth-värden, utpeka henne som alkoholmissbrukare, återkalla hennes körkort och avslå hennes ansökan om körkortstillstånd. Som hon angett i bl.a. sitt överklagande av beslutet till förvaltningsrätten och Högsta förvaltningsdomstolen har det alltså saknats fog för Återkallelsebeslutet redan vid beslutstillfället – inte minst mot bakgrund av att hennes behandlande läkare gjort en annan bedömning än Transportstyrelsen och funnit att det saknats medicinska hinder för såväl körkortsinnehav som utökad körkortsbehörighet i hennes fall. Hennes uppfattning vinner också stöd av Kammarrätten i Stockholms avgörande den 26 juni 2025 – som meddelades i tiden efter avgörandet i hennes fall – varigenom kammarrätten slog fast att endast ett par förhöjda PEth-värden inte gav tillräckligt stöd för bedömningen att en person hade ett alkoholbruk som inte var tillfälligt och ur medicinsk synpunkt var skadligt (se ovan p. 3.2.3).

- 5.1.3 Mot bakgrund av de nu gällande föreskrifterna om medicinska krav för körkortsinnehav, som trädde i kraft den 15 januari 2026, står det dock *under alla förhållanden* klart att det saknats grund för Återkallelsebeslutet.
- 5.1.4 I de nya föreskrifterna om medicinska krav för innehav av körkort m.m. har alkoholmissbruk – och bruk av alkohol som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt – fasats ut såsom hinder för körkortsinnehav (se 12 kap. 3 och 7 §§ TSFS 2026:2). Ändringarna i föreskrifterna har av Transportstyrelsen motiverats med att det saknats vetenskapligt stöd för att dessa tillstånd i sig överhuvudtaget påverkar trafiksäkerheten negativt (s. 7–9 i konsekvensutredningen, bilaga 3 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4), vilket är en förutsättning för att körkortsåterkallelse ska få ske enligt 5 kap. 3 § 7 körkortslagen. Transportstyrelsen har med andra ord tagit avstånd från de regler och rutiner som låg till grund för Återkallelsebeslutet i Linn Gustafssons fall, eftersom de inte anses ha haft fog för sig, bl.a. utifrån förutsättningarna i körkortslagen. Ändringarna gäller utan övergångsbestämmelser.
- 5.1.5 Det står alltså numera klart att det saknats fog för Återkallelsebeslutet, och att beslutet inte hade kunnat fattas utifrån de regler som gäller i dag eller vid tidpunkten för Omprövningsbeslutet. Återkallelsebeslutet är alltså oriktigt i ett väsentligt hänseende. Att så är fallet kan enkelt konstateras, utan behov av omfattande kompletterande utredningsåtgärder (se ovan p. 4.3). Återkallelsebeslutet får alltså anses vara uppenbart oriktigt i väsentligt hänseende. Beslutet kan också ändras snabbt och enkelt

utan nackdel för någon enskild part. Förutsättningarna för omprövning enligt 38 § förvaltningslagen är alltså uppfyllda.

5.1.6 Transportstyrelsen har i Omprövningsbeslutet angett två skäl som grund för att avslå Linn Gustafssons omprövningsbegäran: *dels* att Återkallelsebeslutet är fattat utifrån de regler, den tillämpning och de rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet, *dels* att Linn Gustafsson har överklagat Återkallelsebeslutet och att beslutet därefter prövats genom ett lagakraftvunnet domstolsavgörande.

5.1.7 Frågan är alltså om något av dessa skäl utgör hinder för omprövning enligt 38 § förvaltningslagen.

5.1.8 Linn Gustafsson anser att så inte är fallet. Skälen för det utvecklas nedan.

5.2 Omprövning hindras inte av att Återkallelsebeslutet är fattat utifrån de regler, den rättstillämpning och de rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet

5.2.1 Linn Gustafssons uppfattning är att omprövning enligt 38 § förvaltningslagen inte hindras av att Återkallelsebeslutet är fattat utifrån de regler, den rättstillämpning och de rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet. Skälen för det är följande.

5.2.2 Det är i och för sig korrekt, som Transportstyrelsen anger, att en omprövning av förvaltningsbeslut enligt 38 § förvaltningslagen generellt sett inte kan anses motiverad enbart på grund av att det underliggande rättsläget förändrats, t.ex. genom upphävande eller införande av nya föreskrifter. I den här situationen förhåller det sig dock annorlunda, av två skäl.

- 5.2.3 *För det första* gäller särskilda, specialförvaltningsrättsliga principer på det aktuella området, som innebär att förändringar i rättsläget regelmässigt *ska* beaktas vid omprövning eller överprövning av beslut av det aktuella slaget.
- 5.2.4 Vid prövning av körkortsingripanden av medicinska skäl gäller enligt etablerad praxis att prövningen ska utgå från de föreskrifter som gäller vid tidpunkten för bedömningen, d.v.s. vid *prövnings-tillfället* (se bl.a. rättsfallen RÅ 85 2:69, RÅ 1984 AB 159 och RÅ 1988 ref 55. Se även Kammarrätten i Göteborgs avgörande den 18 februari 2026 i mål nr 4188-25, bilaga 4 till Linn Gustafssons omprövningsbegäran, aktbilaga 4, där kammarrätten i ett liknande ärende, med hänvisning till nämnd praxis, slagit fast att prövningen av beslut om körkortsingripanden av medicinska skäl ska ske utifrån de föreskrifter om medicinska krav för innehav av körkort som gäller då bedömningen sker, d.v.s. utifrån Transportstyrelsen föreskrifter TSFS 2010:125 i dess lydelse efter den 15 januari 2026). Senare tillkomna regeländringar ska alltså beaktas vid prövning av beslut om återkallelse av körkort av medicinska skäl. Ovan nämnda avgöranden har avsett *överprövning* av återkallelsebeslut, men detsamma anses gälla även vid *omprövning* av sådana beslut (se Å Ståhl m.fl., Trafikkommentarer, kommentaren till 5 kap. 3 § 7 körkortslagen, där det anges att ”föreskrifterna om medicinska krav för innehav av körkort är bindande i den vid bedömningen gällande lydelsen [...] vid en senare omprövning av körkortsinnehavet i den mån inga övergångsbestämmelser har införts).
- 5.2.5 En omprövning av Återkallelsebeslutet hindras alltså inte av att beslutet var fattat utifrån de regler, den rättstillämpning och de

rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet. Återkallelsebeslutet borde i stället, utifrån de principer som stadgats i praxis, rätteligen ha omprövats med utgångspunkt i de föreskrifter som gällde vid omprövningstillfället, d.v.s. efter ikraftträdandet av de nya föreskrifterna den 15 januari 2026 – varvid beslutet borde ha upphävts (se ovan p. 5.1.5).

- 5.2.6 *För det andra* bör beaktas att de nu gällande föreskrifterna inte infördes till följd av några lagändringar eller fria, normativa överväganden – utan som en konsekvens av att de tidigare reglerna, rutinerna och rättstillämpningen *dels* underkänts i domstol, *dels* konstaterats sakna vetenskapligt stöd, utifrån de kriterier som uppställs för beslut om körkortsåterkallelse av medicinska skäl i körkortslagen.
- 5.2.7 I det här fallet har alltså de regler och rutiner som gällde vid beslutstillfället – även enligt beslutsmyndighetens egen uppfattning – varit felaktiga och oförenliga med de förutsättningar som gäller för sådana beslut enligt överordnad lagstiftning (se ovan p. 3.2.6 och 5.1.4).
- 5.2.8 Under sådana förhållanden kan en omprövning av Återkallelsebeslutet inte rimligen hindras av att beslutet var fattat ”utifrån de regler, den rättstillämpning och de rutiner som gällde vid tidpunkten för beslutet”.
- 5.3 Omprövning hindras inte heller av att Återkallelsebeslutet överklagats och prövats genom en lagakraftvunnen dom**
- 5.3.1 Linn Gustafssons uppfattning är att omprövning enligt 38 § förvaltningslagen inte heller hindras av att Återkallelsebeslutet

överklagats och prövats genom en lagakraftvunnen dom. Skälen för det är följande.

- 5.3.2 Det finns inga bestämmelser i förvaltningslagen som ger vid handen att omprövning av ett förvaltningsbeslut enligt 38 § skulle vara uteslutet på grund av att beslutet överklagats och prövats av domstol genom en lagakraftvunnen dom (jfr p. 4.6 ovan, där det framgår att 39 § förvaltningslagen enbart ger uttryck för en litispendensregel som hindrar omprövning av beslut under tiden beslutet är föremål för prövning av en högre instans). Några sådana bestämmelser finns inte heller i tillämplig speciallagstiftning. Förutsättningarna för omprövning i en sådan situation får i stället avgöras med ledning av praxis om bl.a. förvaltningsbesluts rättskraft.
- 5.3.3 Av praxis framgår att betungande förvaltningsbeslut som huvudregel inte vinner negativ rättskraft och således kan omprövas oaktat att samma sak tidigare prövats i domstol. Skälet för denna ordning är att avgöranden som senare visar sig vara felaktiga inte ska bli bestående. (Se bl.a. HFD 2019 ref. 61 p. 13–16.) Undantag från huvudregeln har dock gjorts av hänsyn till den enskildes trygghet, för att förhindra att en myndighet ingriper på nytt i en sak som redan avgjorts av domstol till den enskildes fördel, och där det t.ex. handlar om brottsliknande anklagelser (se HFD 2019 ref. 61 p. 17, jfr RÅ 1993 ref. 76, där det framgår att en domstols avgörande hindrar en ny prövning av samma sak till den enskildes nackdel i mål om körkortsingripande på grund av brott).
- 5.3.4 Ett avgörande från förvaltningsdomstol hindrar således inte en förnyad prövning av samma sak om avgörandet är betungande för den enskilde (se HFD 2019 ref. 61 p. 19).

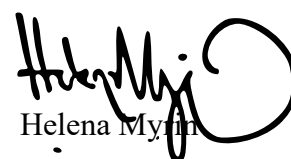
- 5.3.5 Återkallelsebeslutet, liksom det lagakraftvunna förvaltningsdomstolsavgörandet varigenom Linn Gustafssons överklagande av Återkallelsebeslutet avslogs (se ovan p. 3.1.7), har varit betungande för Linn Gustafsson. En omprövning av Återkallelsebeslutet hindras alltså inte av att Återkallelsebeslutet överklagats och prövats genom en lagakraftvunnen dom.
- 5.3.6 Återkallelsebeslutet borde alltså rätteligen ha omprövats utan hänsyn taget till att Återkallelsebeslutet tidigare prövats i domstol.
- 5.3.7 Det bör slutligen beaktas att Linn Gustafsson i det här fallet har ett starkt intresse av att Återkallelsebeslutet omprövas. Det står numera klart att Återkallelsebeslutet grundats på regler och rutiner som varit felaktiga – vilket inte var känt vid tidpunkten för Linn Gustafssons överklagande av Återkallelsebeslutet. Återkallelsebeslutet innebär dessutom att Linn Gustafsson utpekats som alkoholmissbrukare av en svensk myndighet. Utpekandet har varit – och är alltjämt – svårt stigmatiserande för Linn Gustafsson, och det kan dessutom komma att få bäring på framtida medicinska lämplighetsbedömningar i olika sammanhang. Det faktum att Linn Gustafssons överklagande prövades i tiden före att det uppdagades att Transportstyrelsen saknat grund för sitt beslutsfattande, bör inte innebära att det felaktiga beslutet i Linn Gustafssons fall blir bestående.
- 5.4 Sammanfattning av grunderna för överklagandet**
- 5.4.1 Sammanfattningsvis har det funnits skäl att ompröva och upphäva Återkallelsebeslutet, som är uppenbart felaktigt i ett väsentligt hänseende.

5.4.2 De skäl som Transportstyrelsen angett som grund för att avslå Linn Gustafssons omprövningsbegäran har inte varit sådana att de innebär hinder för omprövning enligt 38 § förvaltningslagen. Att de underliggande reglerna och rutinerna har ändrats sedan Återkallelsebeslutet fattades är enligt praxis någonting som, i det här fallet, talar *för* att Återkallelsebeslutet ska omprövas och upphävas. Ändringarna har dessutom skett mot bakgrund av att de tillämpade reglerna och rutinerna har bedömts vara oförenliga med överordnade lagkrav. Situationen skiljer sig därmed från normalfallet, i vilket senare tillkomna regeländringar inte i sig motiverar omprövning av tidigare beslut. Att Återkallelsebeslutet redan prövats i ett tidigare lagakraftvunnet domstolsavgörande hindrar heller inte att beslutet omprövas, sedan det blivit känt att beslutet fattats på grundval av regler och rutiner som varit felaktiga och oförenliga med överordnade lagkrav. Det finns inga regler om rättskraft som hindrar att beslutet omprövas, och Linn Gustafsson får dessutom i det här fallet anses ha ett starkt intresse av att det felaktiga beslutet – som *dels* berör hennes medicinska förhållanden, *dels* är mycket stigmatiserande för henne, genom att hon i beslutet pekats ut som missbrukare av en svensk myndighet – upphävs.

5.4.3 Omprövningsbeslutet ska därför ändras på så sätt att Återkallelsebeslutet upphävs.

Som ovan,

Fredrik Bäärnhielm Thorslund

Helena Myrin